No. 1651 Zaterdag 21 Augustus 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor eiken regel meer 7½ cts.

DE OORLOG.

Het is vandaag juist een maand geleden, dat de Amerikaansche Nota naar Duitschland verzonden werd. Het antwoord laat wel lang op zich wachten, maar eenieder kan al van te voren den inhoud raden.

Uit de feiten blijkt, dat Duitschland gewoon doorgaat met zijn onderzee-oorlog.

Om ons tot slechts enkele dagen te bepalen:

14 Aug. werd de Engelsche transatlantiek „Jacoma" getorpedeerd. De bemanning redde zich.

15 Aug. De Engelsche „Princess Carolina," 4 menschen verdronken.

16 Aug. Het Noorsche stoomschip „Albis," bemanning gered.

17 Aug. In de Egeïsche Zee het Engelsch transport-schip „Royal Deward" met 1350 soldaten aan boord, en 32 officieren, plus een bemanning van 225 koppen. Ongeveer 600 menschen konden het leven redden, ± 1000 verdronken.

Radiogrammen van 16 Aug. noemen achter elkander op de Noorsche „Ams," de Engelsche „Oapriy," „Summerfield," „Jacoba" en „Cairo," en de hulpkruiser „India."

We slaan een paar dagen over en vermelden alleen nog het in den grond boren van de Engelsche White Star boot „Arabic," die 18 Aug. uit Liverpool vertrok met 175 passagiers en een bemanning van 260 koppen; doel van de reis was New-York.

In den morgen van 19 Aug. werd dit schip dicht bij Fastnet, Oostkust van Ierland, getorpedeerd. 15 Reddingsloepen werden bevracht. Of er menschenlevens te betreuren zijn en waarom dit schip werd aangevallen, is nog niet bekend. We kunnen derhalve niet berekenen in hoeverre deze torpedeering door Amerika beschouwd kan worden als een vijandige daad, gelijk in de laatste Amerikaansche Nota is aangegeven.

Aan het Oostelijk front is het groote nieuws de val van Kovno. Na een beleg van 11 dagen, waarbij de Duitschers de reuzenkanonnen van 42 cM. lieten aanrukken, waren de forten aan den linkeroever der Njemen in puin geschoten. Die aan den rechteroever zijn nog in handen der Russen.

Kovno was een zeer sterke vesting, behoorde tot de verdedigingswerken van Warschauw, maar lag het meest Noordelijk van al de forten.

Geheel de week door werd er gestreden langs de forten van Kovno tot Novo-Georgiewsk, doch het hevigst aan het begin en het einde van de reeks, dus bij Kovno en Novo-Georgiewsk. De eerste vesting viel, de tweede staat nog, maar wordt fel bestookt, ook met 42 cM. kanonnen.

De Teutonen hebben in Polen de handen vol en zijn daar vooreerst nog niet klaar. Daar vallen heel wat vestingen in te nemen en forten plat te schieten voor zij er heer en meester kunnen genoemd worden.

Aan het Westelijk front komt wat meer beweging, vooral in België, waar de Verbondenen ook wel succes hadden. Maar 't is te klein en van te weinig beteekenis.

In de Dardanellen wordt zwaar gevochten.

Ook de Italianen weren zich dapper.

De Balkan staat op het punt zich in den strijd te mengen.

Deze week is er zeer druk gevlogen door vijandelijke Bommenwerpende vliegeniers en zeppelins.

DE TUCHT DER DROEFHEID.

Father Severinus schrijft in *De Voorhoede*:

Eenige weken geleden had ik het voorrecht den welbekenden en zeer populairen Father Bernard Vaughan S. J. te hooren spreken in de Immaculate Conception Kerk te Londen. Het zij mij vergund naar best vermogen den inhoud dier rede weer te geven. Als tekst koos de redenaar een vers uit de Lamentaties van Jeremias: „Weenende heeft zij geweend in den nacht, en de tranen zijn op hare wangen." Dan vervolgde hij:

Mijne vrienden vertellen mij dat de oorlog in Duitschland meer goed heeft gedaan dan eene algemeene missie voor de Katholieken. Zij houden driedaagsche retraiten, spreken een algemeene biecht, gaan ter Heilige Tafel en dan trekken zij ten strijde om te doen wat hun is opgelegd: hun land te verdedigen tegen den vijand, hem te verdrijven van hun huis en haardstede. De Russen doen hetzelfde. Zij zijn sober in het gevecht, maar dronken van godsdienst. Zij gelooven dat zij op een kruistocht zijn, en het zwaard zullen zij niet in de schede steken, vooraleer zij victorie kunnen zingen. De Franschen zijn niet anders; en als ik iets weet aangaande mijn eigen land, Engeland, wij zijn tevreden dat wij God kunnen aanroepen en wij vertrouwen, dat Hij aan onze wapenen een overwinning zal geven, welke rechtvaardigheid en duurzamen vrede aan Europa zal brengen.

Hoe wonderbaar zijn de mannen geweest! Wat buitengewone staaltjes heb ik gehoord van Russen en Duitschers, van Franschen en Britten. Laat mij een enkel voorval mededeelen, dat in mijn eigen land gebeurde. Eene kerk was gevuld met gewonden, dappere strijders van verschillende naties. Een arme man lag stervend neder, en . . . uitte een vreeselijke godslastering tegen den Almachtige. Een weinig later kalmeerde hij, en een broeder officier vroeg hem, hoe hij zich gevoelde. De stervende antwoordde: „Ziet gij ginds op de schilderij hoe Christus wordt gegeeseld aan den pilaar? Als dat waar is, hoe kan ik dan, ellendeling, klagen over mijn lijden?" Die man stierf in de armen van een katholiek, terwijl hij een acte van berouw verwekte. Inderdaad, om éene ziel te redden, zou deze oorlog der moeite waard zijn. Maar hij heeft er duizenden gered. Nog pas gisteren sprak een gewond soldaat tot mij: „Father, hoe wonderbaar is uw godsdienst! Ik veronderstel, hij is tamelijk hard om er in te leven, maar te oordeelen naar wat ik op het slagveld heb gezien, het is een zeer goede om er in te sterven." Wel, sprak ik, ik veronderstel, dat wij hier gezonden zijn eerst en vooral om ons tot sterven voor te bereiden. Wij allen moeten sterven; ge zoudt beter doen door maar spoedig met die voorbereiding te beginnen." — „Wilt gij mij helpen, Father?" Zeker, antwoordde ik, daarvoor ben ik hier." En wij voegden de daad bij het woord.

Deze wereld is eene plaats, waarin wij ons moeten voorbereiden tot den dood. Het is een hospitaal voor ongeneeslijken: voor gewonden, dooden en stervenden. Niemand verlaat het levend. Bereid u zelven om God te ontmoeten en om te gaan naar het land, waar droefheid noch dood meer zijn zal.

Het is mijne overtuiging, dat deze oorlog, door Gods oneindige barmhartigheid, een onschatbaar goed zal zijn voor geheel Europa. Aan den priester zal het gegeven zijn God's goederen uit te deelen; hij zal het volk trekken en zij zullen opzien tot de Katholieke Kerk, de éene, de ware Kerk van Christus. Het staat bij mij vast, dat verschillende duizenden, die onder gewone omstandigheden nooit naar de kerk zouden hebben opgezien, nu op onderzoek zullen uitgaan en de eischen dier kerk zullen bestudeeren.

God is sterker dan U. Mijne vrienden vragen mij: „Father, hoe kan God, als hij een persoonlijke God is — almachtig en al-liefde — een oorlog als dezen toelaten. Indien Hij almachtig is, dan kon Hij hem voorkomen; indien Hij liefde is, dan zou Hij hem stuiten." Maar ik zeg: U: Hij kan hem niet stuiten. Hij heeft zijne eigen handen gebonden, door ons vrij te laten. Aan ons heeft Hij vrijdom gegeven en wij moeten handelen en wij zijn verantwoordelijk voor onze daden; niet God. Doch hij heeft dit gedaan. Als Hij niet gekomen is om U van uw kruis te verlossen, Hij kwam toch om U sterkte te geven, om hetzelve te dragen. En is dat niet edeler, is dat niet meer des menschen waardig? Wij hebben een kruis noodig, en niemand — Gode zij dank — kan zonder zijn.

Hoe voortreffelijk hebben moeders en weduwen zich getoond! Als ge vóór den oorlog hun hadt gezegd: Uw eenige jongen zal op het slagveld sneuvelen! zij zouden gestorven zijn van weedom en smarte. Maar God geeft nooit een speciaal versterkend middel, nooit een speciale hulp voordat de kwelling komt; doch waar de kwelling is, daar is God. En als gij u tot Hem wendt in het midden uwer smarten, uitroepend: „Heer, waar, waart Gij?" dan zal Hij antwoorden: „Was ik niet aan uwe zijde? Zoudt ge niet gevallen zijn in de armen des doods, als ik u niet had opgeheven?" Jezus is onze steun en onze sterkte in droefheid.

Als iemand, in wiens hart wij de volle stroom onzer liefde hebben uitgestort, aan Hem ontrukt wordt, dan mogen wij misschien uitroepen: „alles is duister, nu hij er niet is. Daar is voor mij geen zon aan den hemel, geen bloesem aan den rozenstruik, geen zoete geur in de bloemen; daar is geen sympathie in de stem van mijn dierbaarsten vriend. Ik ben gebroken, en het is al duisternis voor mij!" Maar is het niet juist in den nacht, dat de sterren schitteren? En als het duister is op deze wereld en als duisternis gekomen is in het heiligdom van het menschelijk hart, o het is dan, dat de arme weduwe opziet naar de lichten in des hemels vensters, waardoor hare dierbaren op haar nederblikken.

Wij behoeven geen „ziener" van Birmingham te gaan raadplegen: wij weten zonder dat een mensche lijk wezen het ons zegt, wij weten door Gods woord, wij weten 't door ons eigen hart, dat zij, die ons zijn voorgegaan, ons wachten in het kleedsel der glorie. — Gij zijt bannelingen in deze wereld; gij zijt in het land der beproeving; gij behoort tot den godsdienst van den Gekruisigde; gij kunt dus het kruis niet ontsnappen. Gij moet het op u nemen; als gij het afschudt, dan hebt ge nog een kruis. Zoolang als gij u zelven hebt, zoolang hebt gij het kruis. Ja, ja, gij moet een kruis dragen en gij moet het planten òf aan de rechterzijde, òf aan de linkerzijde van uwen gekruisigden Meester.

Het kruis is de school, waarin gij leeren moet, hoe gij moet opklimmen tot het koninkrijk van vrede, van triomph en victorie. En ik laat deze gedachte in uw hart; bestudeert ze.

Komt nader tot Jezus. En laten we bidden voor de arme moeders en weduwen en dochters van Duitschland; laten we onze gebeden opofferen voor de in droefheid gedompelde Russen, voor onze verbonden troepen in Frankrijk en België, en voor onze eigen dierbaren, die zich onder de wapenen hebben geschaard. Vraagt God medelijden te hebben met ons allen — Hij is de God van allen — dan zal Hij in eenige mate het verschrikkelijk euvel van dezen oorlog vergoeden. En laten wij het arme, het door droefheid gebroken België niet vergeten. Als ik mijn blikken laat gaan over dat, wat eens de tuin was van Europa, dan zie ik graven, graven, graven; en ik hoor het langgerekte gebulder der kanonnen en het gekletter der wapenen en ik zie als een onderaardschen oorlog in de loopgrachten.

Helaas! arm België.

De zetel des Pausen.

Prof. Dr. Laband schrijft in de Deutsche „Juristenzeitung" over den invloed van den oorlog op de positie des Pausen en zegt o. a.:

De garantie-wet onderstelt zoowel volgens zijn doel en zijn ontstaan als naar zijn woorden, dat de Paus zijn residentie in Italië en wel in het Vaticaan heeft. Wanneer de pauselijke residentie naar een anderen staat zou verlegd worden, zou de garantiewet zijn toepasselijkheid verliezen en ook zeker formeel worden opgeheven; het is zeer twijfelachtig of de wet, na een eventueelen terugkeer van den Paus, weer van kracht zou worden. Ook zou men in geen enkelen anderen staat ter wereld zulk een diep in het staatsrecht ingrijpende wet uitvaardigen. Verder is het algemeen bekend, dat de positie van den Paus als opperhoofd der Katholieke Kerk verbonden is met de residentie in de stad Rome. Rome bleef ook na den ondergang van het R[illegible]einsche rijk een zinnebeeld van [illegible]ereld-heerschappij; de Kerk des Pausen was in tegenstelling met andere kerken de Romeinsche; en de katholieke bevolking van de heele wereld ziet in Rome het middelpunt der kerkelijke organisatie en der heerschappij over de Kerk. Zou de Paus Rome verlaten, dan zou een sedert onheuglijke tijden gevestigde grondslag worden geschokt, waarop de geestelijke wereldheerschappij des Pausen berust. Aan den anderen kant zou het voordeel van een verlegging der pauselijke residentie niet zoo heel groot zijn. Het naast elkander bestaan van tweeërlei gezantschappen in denzelfden staat zou overal moeilijkheden geven en het is de vraag, of en onder welke voorwaarden zij toegelaten werden. Ten slotte zou de Paus zich berooven van iedere mogelijkheid, om in te werken op het herstel van vreedzame betrekkingen tusschen de vijandelijke volken, hetgeen hem zoowel wegens zijn ambt als zijn persoonlijken vredelievenden aard ter harte gaat.

Ook de Italiaansche staat, en vooral de stad Rome, hebben er een groot belang bij, dat de Paus en het centrale bestuur der Katholieke Kerk in Rome blijven. Zij zullen dan ook wel alles verwijderen, wat de Paus zou kunnen dwingen in een anderen staat zijn toevlucht te zoeken.

DE DUITSCHERS IN BELGIE.

De toestand in België.

De heer Kellenaers schrijft hierover in de „Voorhoede." Hij heeft op zijn reizen voor het R. K. Huisvestingscomité herhaaldelijk België doorkruist, is een uitnemend waarnemer en beschikt over een gemakkelijke pen. Het is dus de moeite waard naar hem te luisteren:

„Ik ben geweest in Belgisch Limburg, in de provinciën Namen en Henegouwen, in de beide Vlaanderen, zelfs niet heel ver van het front, de stemming is echter overal vrijwel dezelfde en is met één woord aan te duiden: „gedrukt". De onzekerheid, waarin het Belgische volk nu al bijna een jaar verkeert, begint al langer hoe verlammender te werken; zij doodt alle energie, vaagt geleide. lijk de schoonste verwachtingen weg en is oorzaak van een algemeene depressie. Ondanks de loffelijke poging der Duitschers om zooveel mogelijk den economischen toestand te herstellen, wordt 't er niet beter op. In steden als Brussel en Namen, waar het leven, ondanks den oorlog, nog al opgewekt is, merkt men dat zoo niet, maar in de industriestreken en vooral in Antwerpen, waar de twee hoofdmiddelen van bestaan, handel en diamantindustrie, zoo goed als geheel stil liggen, vind ik den toestand bij ieder nieuw bezoek steeds gedrukter. Ook in Belgisch Limburg, dat van den oorlog, met uitzondering van eenige zware requisities, slechts weinig geleden heeft, is het opgewekte leven er uit.

Eén ding echter viel mij nog mee. Op een fietstocht door Belgisch Limburg (men mag tegenwoordig wederom vrij van 't rijwiel gebruik maken), passeerde ik verschillende dorpen en ik zag er nog al vroolijke gezichten van landbouwers en gezonde boerinnekes. „Want" zoo zeiden ze, „we lijden wel wat van de warmte, toch valt de oogst nog al mee". En inderdaad de veldvruchten stonden er niet slecht, het koren staat bijv. tusschen Tienen en St. Truiden zelfs betrekkelijk goed, en ook in de Belgische Kempen zijn de groene weiden en golvende korenakkers nog niet heelemaal verdwenen. Dat is ten minste nog een geluk bij al de rampen, die het land getroffen hebben.

Op de vraag, „wat men in België tegenwoordig zoo al van den oorlog zegt", zou ik niet beter kunnen antwoorden, dan dat er in vele kringen meer over „vrede" dan over „oorlog" gesproken wordt.

Men begint hoe langer hoe meer te ontdekken, dat er van beide kanten maar heelemaal niet wordt opgeschoten en dat het menschelijkerwijze onmogelijk zal zijn, den geheelen „Duts" door middel van wapenen uit België te verdrijven. De optimisten, die nog voor eenige maanden voorspelden, dat de Duitschers spoedig tot aan de boorden van den Rijn zouden zijn teruggeworpen, verdwijnen meer en meer en beperken zich misschien nog tot enkele grappenmakers of overdreven patriotten in café's en op de boulevards.

De ernstig denkende bevolking verlangt naar den vrede, naar zekerheid, zelfs al zou het een offer moeten kosten, want zoo worden de offers te groot, en als dat den winter moet ingaan, zal de economischen toestand des lands zoo ontredderd zijn, dat bij in een menschenleeftijd niet meer te herstellen valt. Ik wil daarmee niet zeggen, dat de ernstige Belgen daarmee hun nationaliteitsgevoel zouden willen prijsgeven. Verre vandaar. Voor de onafhankelijkheid van hun land hebben ook zij den laatsten druppel bloed en hun laatste korreltje graan over, maar zij vragen zich af, of langs den weg eener vredelievende bespreking, langs den weg van geven en nemen, die onafhankelijkheid niet kon worden teruggebracht. Daaruit valt misschien ook te verklaren de minder vriendelijke stemming, die ik op mijn laatste reis in België hier en daar tegenover Engeland waarnam. Met de meening van sommige Engelsche staatslieden, die den strijd willen tot het bitter einde en van vredesonderhandelingen eerst dan willen weten als Duitschland vernietigd en lamgeslagen is, kunnen zich vele Belgen, — vooral in Antwerpen, dat toch niet zoo overdreven pro-Engelsch was, — maar matigjes vereenigen."

Nog een bijzonderheid:

De heer Kellenaers vertelt, dat te Dinant het gerucht liep, dat Duitschland Nederland den oorlog had verklaard.

Op een en denzelfden dag bracht men den Nederlandschen vice consul, die, zooals bekend, veel voor de arme bevolking van Dinant gedaan heeft, niet minder dan twintig afscheidsbouquetten, — zoo overvloedig, dat hij er een heel Maria altaar mee kon sieren, hetgeen hij dan ook trouw gedaan heeft toen hem duidelijk bleek, dat 't maar een loos alarm was.

Annexatie-Gedachten.

De „Ned." bespreekt het werkje van prof. Doutenvide „Après la guerre, l'Allemagne, la France, la Belgique et la Hollande" in verband met de reeds meermalen besproken mogelijkheid, dat bij den vrede een deel van het Nederlandsch gebied zou verloren gaan. Uit dit werkje citeert de „Ned." eenige treffende zinsneden en knoopt daaraan zijn eigen beschouwingen vast.

„België, de martelaarster, zal zegevierend opstaan. De geallieërden zullen niet met dat land over zijn aandeel in de door de gemeenschappelijke overwinning verworven voordeelen marchandeeren.

„Het heeft de beste aanspraken op onze dankbaarheid verworven. Maar op welke nuttige vergrootingen zal het aanspraak maken?"

De schrijver denkt in de eerste plaats aan een stuk van Rijnland. Maar, zegt hij, daar willen vele aanzienlijke Belgen niet van hooren. Want..... dat zou de kracht der vlaamsche beweging versterken.

Wat dan wel?

„De onderdanen van Albert I zouden zeer gelukkig zijn, indien zij door „verdragen" (op hoogst fatsoenlijke wijze dus.....) met Nederland Maastricht en het Zuidelijk deel van Hollandsch Limburg en bovendien en bovenal de monden der Schelde konden verwerven.

„Om onbenullige redenen, (zegt de schrijver) is, in 1839, Limburg tusschen Belgen en Hollanders verdeeld. De laatsten ontvingen Venlo en Maastricht. Het Zuidelijk deel van hun aandeel.... vormt bijna een enclave.... Dat is een geographische reden om 't bij België in te lijven, zonder nog te rekenen met de wederkeerige affiniteit en sympathie" (tusschen Limburg en België).

Essentieel voor België is echter de Scheldekwestie.

„De mondig van die rivier is, bij de scheiding, aan Holland verbleven. Antwerpen ligt echter op den oever de Schelde. Antwerpen, dat een vesting van den eersten rang, de voornaamste Belgische „débouché," een der bedrijvigste en bloeiendste havens van Europa's vasteland is. Deze stad nu heeft geen verbinding met de zee, dan door de Nederlandsche wateren, en staat derhalve bloot aan een voortdurende bedreiging met blokkade" (dat is natuurlijk onjuist. Red. „Ned.")

Om aan dezen absurden toestand een einde te maken, moet men aan Antwerpen.... ten allen tijde, in vrede en oorlog, de volledige vrije in- en uitvaart der Schelde verzekeren.

„Het eenige middel om dit te bereiken bestaat in de overgave, door den Nederlander, van de Scheldemonden" (meervoud, dus ook de Oosterschelde?) met de eilanden, die zij omspoelen, (dus Walcheren en Zuid-Beveland).

„Indien ze, zooals rechtmatig ware, in het bezit der Belgen waren geweest, zou Antwerpen de horden des keizers, dank zij den alsdan mogelijken en zekeren steun der Britsche vloot, hebben teruggeworpen."

„De van Holland gevraagde offers zijn," vindt „onze vriend", „in summa nogal licht." „Overigens," gaat hij voort, „is het onze bedoeling geenszins de Hollanders te mishandelen, al hebben wij ons somtijds over hun houding te beklagen gehad."

„Verre van daar."

Wij krijgen zelfs vergoedingen...... Uit de huid van den ongeschoten Pruisischen abeer worden ook ons breede riemen gesneden...... waarmee naderhand Duitschland ons zou verwurgen!

„Zou een dergelijke gebieduitbreiding aangenaam zijn aan koningin Wilhelmina en hare onderdanen" vraagt de schrijver beleefd.

Maar zonder ons antwoord af te wachten decreteert hij, dat het moet, dat het niet anders kan...... Anders gaan we er onder.

„Cest, helas la dure, l'inflexible loi de la nature....."

„Ten einde onze (Fransche) dekkingen tegen de wederopstanding van teutonisch imperialisme en militairisme te organiseeren, noodigen wij onze noorderburen, België en Nederland, uit tot een vrije (!!) maar innige entente onderling en met Frankrijk. Laat ons de Federatie der Gallische gebieden vormen, en haar, ten einde haar onoverwinnelijk te maken, doen steunen op een duurzame alliantie met Engeland en Rusland.

„De aardrijkskunde toch" — vervolgt de schrijver onverstoorbaar, zich blijkbaar Napoleon's opinie herinnerend, die Holland tot aanslibsel van Fransche rivieren verklaarde — „de aardrijkskunde machtigt ons trouwens om Holland in „la région gauloise" (Fransch of Frankisch gebied) te begrijpen........"

Engeland en Nederland.

De Londensche correspondent van de „N. R. Ct." heeft nogeens gevischt naar de meening in Engeland nopens ons land. Hij interviewde daartoe minister Churchill. Wij lezen o. a.:

„De heer Churchill, om tot het interview te komen (en ik zal wat een gesprek was, zooveel mogelijk in monologvorm overbrengen), verheelde mij zijn opvatting niet, dat, aardrijkskundig en strategisch beschouwd, de territoriale regeling aan den Scheldemond hem onnatuurlijk voorkwam. En zij had de zaak der bondgenooten zonder twijfel geschaad. Indien Antwerpen transporten langs de Schelde had kunnen toegevoerd krijgen, had het niet behoeven te vallen; het Belgische leger zou op de Nethe linie hebben kunnen standhouden in plaats van op de Yser-linie. Ik zei, dat niet iedereen in Nederland er zoo over dacht en de minister sprak mij niet tegen, toen ik te verstaan gaf, dat de nadeelen van onze heerschappij over de Schelde niet uitsluitend de ééne partij troffen, aangezien zij op het oogenblik Antwerpen gesloten hield voor de Duitschers. Maar wat hiervan zij, „versta mij niet verkeerd," sprak hij: „ik bedoel geen verwijt. Indien Nederland deze schending van haar onzijdigheid had toegestaan, zou het zijn aangevallen en misschien voor een groot deel zijn bezet door de Duitsche legers. Dit zou een offer zijn geweest, dat niemand het recht had van Nederland te vragen of te verwachten. Niemand heeft het recht om Nederland van zijn onzijdigheid een verwijt te maken. Als onafhankelijke staat zag het zijn belang daar en het had het volste recht om in de overeenstemming er mee te handelen. En hebben wij geen bewijs gegeven, dat wij dat recht meenen te erkennen? Op het kritiekste oogenblik hebben wij het stipt ontzien. Wij hebben zelfs niet gevraagd, zelfs niet gezinspeeld op doortocht. Dat wij in het vervolg van den oorlog ons tot eenigen aanslag op Nederland's onzijdigheid zouden laten verleiden, is onmogelijk, ondenkbaar. Wij gaan het beginsel waarom wij strijden, niet zelf vernielen, nadat we er zoo ontzettend veel voor hebben opgeofferd. Gij kunt er volkomen verzekerd van zijn, dat wij er onder geen omstandigheden aan zullen denken om op Nederland eenigen druk te oefenen, ten einde het zijn onzijdigheid te doen verlaten.

„Ik geloof wel, dat de Hollanders goed doen, zich gereed te houden. Maar het gevaar dreigt nimmer van onzen kant. Ik behoef aan een Hollander wel niet uit te leggen, dat België in handen van de Duitschers het einde van Nederland's onafhankelijkheid zou beteekenen: een vrij Nederland is onbestaanbaar met een Duitsch Antwerpen. Maar dit zijn zaken, waarin uw eigen staatslieden en uw eigen volk moeten beslissen. Er zijn intusschen mogelijkheden van wezenlijk gevaar. Duitschland kan er toe gedreven worden om Holland aan te vallen. Duitschland raakt in de positie van het wilde beest in zijn kooi, dat de vlammen nader en nader ziet komen en links en rechts zijn wanhopige uitvallen doet. Gelukkig dat gij een goed en dapper leger hebt, en dan uw bewonderenswaardige waterlinie.

„In elk geval zult gij begrijpen, dat wij, die ons hebben opgeworpen als de kampioen van een verdrukte kleine natie, zonder ons zelf onmogelijk te maken geen andere kleine natie in haar onbetwistbare rechten kunnen gaan krenken. En gij begrijpt ook, dat na dezen oorlog, wanneer wij hem tot een overwinning hebben gebracht — en dat zullen wij zeker! —, de positie der kleine staten sterker zal zijn dan ooit te voren. De misdadiger, die zich aan het kleine België vergrepen heeft, zal dnar staan, na zijn tuchtiging, als een afschrikkend voorbeeld. En wat gij nu zegt, dat sommigen in Holland beducht zijn, dat op het vredescongres, wanneer de bondgenooten daar de lakens hebben uit te deelen, zou ter sprake komen, dat men Nederland zou voorstellen om Zeeuwsch-Vlaanderen af te staan tegen een stuk Duitsch grondgebied, Oost-Friesland of iets dergelijks, — wij zijn nog zoo ver van den vrede af: deze zaken zijn nog nauwelijks, zoo al besproken. Maar nog eens, het zou tegen het diepste wezen van onze zaak indruischen, om een land als Nederland slecht te behandelen of te dwingen met bedreigingen of met geweld, nu of later, en onder wat voorwendsels of omstandigheden ook."

Dat de bondgenooten gaan winnen, is voor den heer Churchil geen zaak van twijfel. „Wij moeten winnen", zei hij. „De wereld staat voor ons open. Wij kunnen ons herstellen en versterken zoo vaak het noodig is. De Russen trekken terug? Niet van 't jaar dus misschien; dan volgend jaar! Ons volk is taai en vasthoudend. Met iedere maand groeit onze vastberadenheid. En onze macht. De mannen stroomen nog toe. Wij hebben hen niet zoo snel kunnen wapenen als zij binnenkwamen. Nu worden 's lands industrieele hulpmiddelen grondig georganiseerd. De productie van munitie zal ontzagwekkend zijn. De vloot wordt al sterker. De Italianen zijn gaan meedoen; zij zijn frisch. Meer zullen er volgen. En de Duitschers hebben zich misrekend in het Frankrijk, maarmee zij te doen hebben. Zij hebben nooit begrepen wat dat Frankrijk in bondgenootschap met Engeland zou kunnen doen. Maar is het bevreemdend, dat wij niet van den eersten dag even sterk waren als de Duitschers? Die menschen hebben zich veertig jaar lang voorbereid. Wij hadden onze militaire toebereidselen al vechtende weg uit te breiden, te improviseeren ten deele......."

Het gestolen document in Luxemburg.

Luxemburg, 11 Juli. (Van De Tijd-correspondent). Het door den Keulschen correspondent voor 't eerst openbaar gemaakte stuk van de Duitsche regeering over den Belgischen franc-tireurs-krijg, welk stuk in de Duitsche pers is gesignaleerd als het „gestolen document" en tegen hetwelk Mgr. Heylen zijn vermaard schrijven richtte, is thans ook in Duitschland bekend geworden. De censuur slaagde er langen tijd in het te weren, maar de bekende oud-afgevaardigde der Luxemburgsche Kamer, de heer Prüm, heeft een afdruk uit „De Tijd" weten machtig te worden en speelt het stuk nu uit tegelijk met citaten uit den brief van Mgr. Heylen in den „Clerfer Echo." In hetzelfde blad publiceert de burgemeester van Clerf een reeks artikelen, waarin de gruwelen in België bedreven door de Duitschers, scherp naast elkander worden gezet en een sterk pleidooi vormen tegen de Duitsche oorlogvoering in België. Aan deze beschouwingen en uiteenzettingen, die voor een groot gedeelte gebasseerd zijn op de gedocumenteerde stukken van den Aartsbisschop van Mechelen, en den Bisschop van Namen, knoopt de heer Prüm scherpe commentaren vast, die door de Luxemburgers, welke om de strenge censuur niets of weinig van dergelijke feiten gehoord hadden, met hartstocht worden gelezen.

De bladen in Luxemburg hebben opzettelijk tot hiertoe uit taktische overwegingen gezwegen. Over Prüm's actie tegen het Centrumslid Erzberger werd in de pers hier met geen woord gerept, terwijl ook het laatste schrijven van Prüm in de hier verschijnende couranten volkomen wordt doodgezwegen.

Men moet niet vergeten, dat de Luxemburgsche onafhankelijkheid aan een zijden draadje hangt. De Duitsche bezetting is de baas.

Ook het standpunt der regeering is in deze droeve tijden, die het groothertogdom doormaakt, te zwijgen, niet wijl de regeering het princiep huldigt: „qui tacet, consentire videtur," doch wijl ze, steunend op de ervaring, thans het zwijgen als de beste tactiek beschouwt.

Naar ik u reeds vroeger schreef, heeft onze staatsminister zeer vaak de hoofdredacteuren der hier verschijnende bladen in zijn kabinet te zamen geroepen, na welke besprekingen er immer door de regeering op aangedrongen werd, dat de pers tot plicht had de rust en de kalmte onder de bevolking te bewaren.

Daar de heer Prüm thans in Luxemburg openlijk tegen Duitschland optreedt, wordt hij door het groote publiek, dat anti-Duitsch is, overal als de redder des vaderlands begroet, en wordt zijn cranerie boven den rustigen arbeid van staatsminister Eyschen gesteld. Ook de burgemeester van Clerf, die in den laatsten tijd geheel op den achtergrond was geraakt, is thans weer een der populairste mannen in geheel Luxemburg.

Generaal von Hindenburg.

Men schrijft van welingelichte Duitsche zijde:

Generaal Von Hindenburg, van wien ten onrechte het gerucht gaat, dat hij in ongenade zou zijn gevallen (hij is doende aan de voorbereiding van iets, dat binnenkort de wereld zal verrassen en wellicht den oorlog beslissen) mag niet alleen een veldheer, doch ook een man van christelijke actie genoemd worden.

Als strijder tegen de „Schand-litteratur" en het pornografisch vuil was hij reeds jaren geleden een propagandische kracht van beteekenis. Niet enkel het leger, ook het openbaar burgerlijk leven hielp hij zuiveren van allerlei verderfelijke invloeden.

Ook is hij een ernstige man des gebeds, gelijk zijn brieven en dagboeken bewijzen. In een oproep van de „Theresianische Gebetsverein" wordt zijn naam met eere en eerbied genoemd. Mede op zijn verlangen en op zijn woord wordt geregeld de „Gebetssturm" opgeroepen en worden „neue Beterbataillone" aangeworven door Protestanten en Katholieken. In een zijner brieven aan zijn gezin tijdens den grooten winterslag in Rusland schreef hij letterlijk: „Men kan het hier aan het front merken, als in het vaderland de gebeden op houden." Zulke woorden sieren dezen geduchten bestrijder der Russische millioenen.

Een held.

Een der meest geliefde liederen van de Belgische soldaten is „Le Régiment de Sambre et Meuse", waarin de lof wordt gezongen van een regiment, dat door een overmacht overweldigd, zich niet wil overgeven, maar in zijn geheel sneuvelt. De Revue des Français geeft thans het verhaal van een Fransch soldaat, een 20-jarigen Breton, die in Augustus ll. bij Tamines geheel alleen deze geschiedenis tot werkelijkheid heeft gemaakt; het was Pierre Lefebvre uit Rennes.

Op 19 en 20 October deden de uhlanen hun eerste verkenningstocht ten in Tamines, waar zij een kleine afdeeling Franschen aantroffen, die hun den rechter Sambre-oever betwistten. Enkele uhlanen werden neergeschoten, hun aanvoerder werd gewond en stiet toen reeds aanstonds de vreeselijkste bedreigingen uit tegen het stadje Tamines, waar zij weldra zoo bloedig zouden verwezenlijkt worden. Des avonds reeds werd het vreedzame plaatsje gebombardeerd, terwijl de in de nabijheid gelegen Fransche artillerie de Duitsche van antwoord diende.

Maar het aantal der Duitsche troepen werd steeds grooter. Waren zij op een enkel punt teruggeslagen met verlies van enkele honderden manschappen, dan kwamen er aanstonds enkele duizenden voor in de plaats. Aan de rondom opstijgende branden, die den voortgang der Duitsche troepen verkondigden, konden men te Tamines merken, dat de vijand in 't voordeel was. 's Morgens om 8 uur klonk het sein voor den aftocht der Franschen, die tegen de overmacht niet bestand waren. Maar toen het laatste detachement aftrok, bleef genoemde Pierre Lefebvre geheel alleen op zijn post. „Ik ben hier gekomen om Boches dood te schieten," zeide hij tot zijn kameraden, die een hartelijk afscheid namen, wel wetende dat zij hem nooit zouden weerzien. En hij voegde er bij, dat zijn positie veel te mooi was om te ontruimen. Inderdaad lag hij mooi verdekt achter een boschje voor het kasteel van Falisolle, vanwaar hij de vlakte en twee wegen bestreek.

De eerste soldaten, die zich op den weg van Tamines waagden, werden aanstonds neergeveld. De met buitengewone vlugheid afgezonden kogels doodden iederen Duitscher, die zich op den weg waagde; de schoten volgden elkander zoo snel op, dat men meende, dat een heele compagnie daar verscholen lag. Een groep van 7 of 8 officieren steeg de helling op naar het kasteel. Nauwelijks heeft Lefebvre hen gezien, of de eerste rolt op den grond, de tweede en derde volgen, en eer nog de overigen tijd hebben gehad zich uit de voeten te maken, liggen ook zij door het nimmer missend geweer getroffen, naast hunne makkers uitgestrekt. In de weilanden, waar de vijand naderde, werden zijne mannen met tientallen neergeschoten. Toen kwam met versnelden pas een nieuw regiment op het schieten af. Velen van hen tuimelen aanstonds op den grond, maar nu hebben zij de schuilplaats van den schutter ontdekt. Een stortbui van kogels wordt op het boschje afgezonden. Toen werd het stil daarachter. Toen de Duitschers naderden, vonden zij Lefebvre buiten kennis badend in het bloed. Rondom hem lagen 150 à 200 leege hulzen! Eén man had 54 of 57 Duitschers gedood (de opgaven verschillen). En Lefebvre was nog niet dood. Hij werd opgenomen en naar de dichtbij zijnde ambulance van het Roode Kruis gebracht, die in de mijn Falisolle was gevestigd. Des anderen daags stierf daar onze held. Nog slechts even was hij bij kennis gekomen en toen zeide hij nog met een wilde blijdschap: „Ik ben hier gekomen om Boches neer te schieten!"

Hij werd begraven aan den voet van de helling, waar hij zooveel vijanden had neergelegd, en de Duitschers, vol bewondering voor zijn heldenmoed, schreven op een plank, die op zijn tombe werd geplaatst: „Hij is gestorven als een held." Later hebben de Belgen zijn stoffelijk overschot getransporteerd naar den gewijden grond van het oude kerkhof van Tamines, waar na den oorlog een monument voor hem zal worden opgericht.

Russische plannen.

Lugiano Magrini, de Petersburgsche correspondent van de „Secolo", heeft minister Sasonof de volgende uitlating ontlokt:

De Zwarte Zee is een Russische zee en Rusland kan niet gedoogen dat een barbaarsch land als Turkije de sleutels van die zee in handen zou hebben en daarmee ook het levenslot van den Russischen handel. Rusland wenscht niet langer ingesloten te blijven. Wij hebben al geweldige verliezen geleden door de sluiting van de Dardanellen. Dat moet uit zijn. We verlangen de deuren van ons huis te kunnen openen, wanneer wij dat wenschen, en wij zullen het altijd wenschen, omdat het ons belang is.

Maar uit Berlijn wordt bericht:

De correspondent Sobrero is gemachtigd, om het bericht in de „Secolo" uit Petrograd tegen te spreken, waarin beweerd wordt, dat tusschen Rusland en Engeland een schriftelijk verdrag zou bestaan, en waarbij aan Rusland Constantinopel en de Dardanellen na den vrede zou zijn beloofd. De Italiaansche regeering draagt van zulk een overeenkomst geen kennis, terwijl deze quaestie er een is, die Italië, als Middellandsche Zee-mogendheid, in de eerste plaats raakt.

Grootvorst Nicolaas.

Het „Journal de Genève" heeft uit Rusland bizonderheden vernomen over grootvorst Nicolaas, den Russischen opperbevelhebber.

In het leger is de grootvorst tegelijk bemind en gevreesd. Hij verlangt van zijn officieren veel, maar hij werkt zelf ook onvermoeid. Hij heeft groote strategische talenten en leidt den geheelen oorlog zelfstandig; drie generaals — voor elk oorlogsterrein een — hebben zijn bevelen uit te voeren. Wie den toestand der wegen in Polen in 't voorjaar gekend heeft, zal verbaasd zijn ze nu weer te zien. Hier heeft de grootvorst met de hulp zijner pioniers ongelooflijke dingen gedaan.

Het geheele land is overdekt met een spoorwegnet, breed- en smalspoor. De aanmaak van munitie is in 't gansche rijk toegenomen en neemt nog dagelijks toe. Hij is „de man in Rusland", op wiens goed gesternte ieder vertrouwt. De officieren vooral vertrouwen op hem en zijn optimistisch. Rusland heeft nog niet het vijfde deel zijner mannen in 't veld gebracht; millioenen soldaten zitten nog thuis. 't Is waar, ze moeten nog geoefend, ze moeten gevoed en gekleed worden. Daar is tijd voor noodig, maar de Russen hebben geen haast. Hun menschenmateriaal is onuitputtelijk; zij kunnen den oorlog nog best twee of drie jaar volhouden.

Generaal Joffre.

De militaire medewerker der N. Ct. meent, dat de geallieërden onmogelijk door het Duitsche front in Frankrijk en Vlaanderen kunnen breken en stelt de vraag:

Maar wat wil generaal Joffre dan? Wat doet hij?

Door het verspreiden van zijn aanvallen voorkomt hij, dat de Duitschers hun troepen op één punt samentrekken. Door de onophoudelijke bedreiging van gansch hun front durven zij het nergens geheel of gedeeltelijk te ontblooten, terwijl zij zoolang ook de strijd in het Oosten hun de handen vol geeft, voldoende strijdkrachten missen, om door het inzetten van deze troepen aan de Franschen den „coup de massue" toe te brengen. Vandaar dat, als men dan van de hulp van de Russische bondgenooten wil spreken, deze alleen daarin bestaat, dat zij den Duitschers beletten de daartoe noodige strijdkrachten naar het Westen over te brengen.

Generaal Joffre is blijkbaar overtuigd, dat het beste wat hij onder de gegeven omstandigheden kon doen, is 't vijandelijke linie op een groot aantal punten te verzwakken. Alleen wanneer hem dit gelukt, kan hij hopen, een van beide te bereiken: den vijand verzwakt als hij door dit uitslijpingsproces is te nopen om vrijwillig den terugtocht te aanvaarden, dan wel, indien hij in zijn weerstand volhardt, op de verschillende verzwakte punten door te stooten en zijn gansche defensiegebouw, in elkaar te doen storten.

Dat en niet anders zou ik achter Joffre's nu reeds maandenlang volgehouden aanvalssysteem willen zoeken; hij wil 's vijands insluitingslinie als het ware ondermijnen.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Uit Aruba ontvingen we deze week bericht, dat het zilveren Priesterfeest van Pastoor VAN SADELHOFF daar zeer mooi gevierd is Het was, zooals we hadden verwacht, een al gemeen feest van dankbaarheid en liefde.

Des morgens vroeg had een der buurtpastoors de H. Mis opgedragen om de talrijke geloovigen in staat te stellen aan te zitten aan den H. Liefdedisch.

Na dit offer van dankbaarheid gebracht te hebben maakte de geheele parochie zich op om hun goeden Pastoor THOMAS feestelijk in te halen.

Vergezeld van den Zeereerw. Pater ST. VAN DE PAVERT, als vertegenwoordiger van den Hoogeerw. Pater Vicaris, kwam de Jubilaris tegen half acht van de Playa aan de grens zijner parochie. Een eere boog vol vlaggetjes wuifde hem het WELKOM toe. Een lange rij mannen aan weerszijden van den weg droegen eveneens vlaggetjes in de hand. PEDRO PERS trad naar voren om den Pastoor eenige hartelijke woorden toe te spreken.

Als in triumf werd de feestvierende Priester naar de kerk geleid. De Eerw. Pastoors VERRIET en VAN EVERDINGEN stonden aan den ingang, omringd door vijf en twintig bruidjes en strooistertjes, allen bekransd met zilveren kronen.

De oude kerk, die weldra door een nieuwe zal vervangen worden, was op zijn plechtigst uitgedost. Het volk van de Noord is wel arm, maar wat het vinden kon aan groen en bloemen, aan strikken en linten, bracht het saam om slingers en bogen te sieren.

De Jubilaris werd bij de H. Mis geassisteerd door den ZeerEerw. Pater ST. V. D. PAVERT als Presbyter-assistens, door Pastoor VAN EVERDINGEN als Diaken en Pastoor VERRIET als Sub-diaken.

Na het Evangelie besteeg de Zeer Eerw. Heer A. G. ELLIS den kansel en hield een gevoelige, indrukwekkende feestrede over den goeden Herder, deze aandoenlijke gelijkenis toepassend op den feestvierenden Pastoor.

Dat de Parochie van De Noord zoo gunstig bekend staat als een zedelijk en godsdienstig volk is aan Pastoor VAN SADELHOFF te danken. De goede naam van zijn volk is op dezen feestdag de hoogste eeretitel voor den Herder.

Na afloop van de H. Mis zong het geheele volk een feestlied en leidde hun Pastoor door een haag van vlaggen en slingers naar de Pastorie. Een hooge eereboog, gesierd met allerlei vruchten van Aruba, als geschenk van het arme volk, was voor de hoofddeur der woning opgericht.

PANCHOE RUIZ nam nu het woord om eenvoudig en oprecht de weldaden op te sommen, die de Pastoor aan zijn parochie had bewezen en daarvoor dank te brengen.

Om welsprekend te wezen behoeft men geen cursus in de eloquentie te hebben doorgemaakt, als het hart spreekt, en zich zuiver weet te uiten, is men van zelf welsprekend. Dat bewees PANCHOE RUIZ.

Pastoor V. SADELHOFF maakte van de goede stemming zijner parochianen gebruik om hen nog eenige goede lessen op het hart te binden en verzocht zeer praktisch het feest van hun Pastoor, niet te ontwijden door te drinken.

Nu, De Noord heeft goed gelusterd. Des avonds om 6 uur was de kerk weer stampvol om God lof en dank te brengen.

Komen en gaan.

Zondagmorgen is de Zeereerw Pater ST. V D PAVERT met de *Estelle* van Aruba terug gekeerd.

Woensdagmiddag is de Zeereerw. Heer Pastoor LAMERS met de *Aguila* aan Bonaire gekomen. De Weleerw. Pater EUWENS is den volgenden dag met de *Estelle* naar Bonaire vertrokken om de parochie van de Rincon waar te nemen. De Eerw fr. ROMUALDUS, Directeur der Drukkerij van het Vicariaat, vergezelde ZEW.

Inspectie.

Vergezeld van zijn Adjudant J. PENHA, bracht de Heer Gouverneur gisteren een bezoek aan de Emmaschool.

De Orkaan.

Zaterdagavond is de *Nickerie* hier binnengevallen, weggevlucht van Haïti om de opkomende stormen.

De boot is zonder averij door alles heen geslagen, maar heeft zeer zwaar weer te verduren gehad.

Bij het vertrek van Jacmel had er een droevig ongeluk plaats. Een dame durfde met het ruwe weer niet op zee en verlangde naar wal terug gebracht te worden.

De Kapitein ried haar aan stilletjes aan boord te blijven, wat minder gevaarlijk was, dan in een klein roeibootje naar wal e gaan met deze hooge zeeën

De Dame liet zich niet overreden, de kapitein gaf orders; de roeiboot werd uitgezet en de dame nam erin plaats met twee roeiers.

Bijna op hetzelfde oogenblik werd het bootje door de golven opgenomen en omgekanteld.

De roeiers konden zich zwemmende redden De Dame verdronk.

* * *

De Dominikaansche schoener *Carolina* liep hier Woensdagmorgen binnen. Die had zelf wat meer van den orkaan te lijden gehad. Aan de Zuidkust van Sto. Domingo had de schoener 25 uur te kampen tegen de stormwinden, die de keuken wegsloegen, en de hutten en de watertonnen. De lading koffie moest over boord geworpen worden. Gebrek aan drinkwater noodzaakte den kapitein de haven van Aruba binnen te loopen.

Nederlanders te Panama.

Toen ons blad reeds ter perse was, ontvingen we Zaterdag per circulaire de mededeeling, dat de Heeren DAVID M. SASSO, GERARD M FÜHRING en MATHIAS FÜHRING een vennootschap waren aangegaan onder de Firma: SASSO, FÜHRING & Co.

Kamer van Koophandel.

The Netherland Chamber of Commerce in America zond ons haar twaalfde jaar-verslag. Door het vertrek van den Heer BRUGMAN uit New-York, is er een leemte ontstaan in het Bestuur, welke leemte door verkiezing van een nieuw lid zal worden aangevuld. De Kamer ijvert op 't oogenblik voor een directe kabelverbinding tusschen Nederland en New-York, en vraagt aan de zuster-vereenigingen in Nederland en de Ver. Staten dit plan te willen ondersteunen.

Met steun der Kamer werd een Zeemanshuis opgericht.

Phosphaat.

Het Zweedsche Stoomschip „Irene", gezagvoerder K G. Anderson, den 7en dezer van Las Palmas aangekomen, heeft een lading van 2,692,400 K.G phosphorzure kalk ingenomen en is den 13en d. a. v. na in de Willemstad te hebben gebunkerd, vertrokken met bestemming naar Limham (Zweden).

Draadloos-station.

Sedert 9 Augustus j. l. is er een aanvang gemaakt met de opleiding van Curaçaosche jongelingen tot Marconist. Aan dezen cursus wordt deelgenomen door: S. CASSERES, P. J. FRIGERIO, J. HERMANS, C. JULIAO en P. A. SIMON.

Den Heer MOLENKAMP, de eenige van het marinepersoneel, die na de reorganisatie van het kuststation in Gouvernementsdienst overgaat, is opgedragen dien cursus te leiden.

Wij, die bekend zijn met de capaciteiten van den leider, twijfelen niet, of hij zal, trots zijn drukken wachtdienst, den cursus tot een goed einde brengen, waardoor met begin van 1916 weer aan enkele jongelui van Curaçao een degelijk bestaan wordt verschaft.

Verdronken.

Gistermorgen werd in den regenbak der stalhouderij van den Heer J. Henriquez het lijk gevonden van een 15 à 16 jarigen jongen van Westpunt, ongeveer een maand pas in dienst.

De jongen schijnt Donderdagavond bij het waterputten in den bak gevallen te zijn. Wel werd hij vermist, maar niemand zocht hem in den regenbak.

Het lijk werd naar het St. Elizabethsgasthuis vervoerd, terwijl de Heer HENRIQUEZ de familie uit Westpunt liet halen met zijn auto.

Uitvoer.

Het tweede kwartaal is toch al weer iets beter dan het eerste.

De totaalsom van de waarde der uitgevoerde artikelen bedroeg in het eerste kwartaal f 422,000, in 't tweede f 485,485.

Gedurende het eerste halfjaar hebben we uitgevoerd voor een gezamenlijke waarde van ruim f 900.000. Dat is beneden het normale, maar kan in oorlogstijd nogal schikken.

Aan hoeden werd uitgevoerd in het 2e kwartaal:

van Curaçao voor	f	72,173
„ Aruba „	f	7,567
„ Bonaire „	f	5,716
totaal	f	85,456
Eerste kwartaal:	f	106,390
	f	191,846

Dividivi.

Eerste kwartaal:	f	9,780
Tweede kwartaal:	f	19,418
	f	29,198

Aloë.

Eerste kwartaal:	f	24,080
Tweede kwartaal:	f	12,872
	f	36,952

Aan steenkolen.

Eerste kwartaal:	f	156,895
Tweede kwartaal:	f	163,684
	f	320,579

Phosphaat.

Eerste kwartaal:	f	49,645
Tweede kwartaal:	f	69,550
	f	119,195

Officiëele berichten.

Aan den heer P. van Leeuwen, geëmployeerde, werkzaam ten postkantore, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den heer J. E. Quast, 2de kommies ter Administratie van financiën, klerk van de Curaçaosche Bank en Secretaris van den Raad van Beroep in zake de Grond- en Gebruiksbelasting, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan de hoofdvlechtster aan den Hoofdcursus op Pietermaai, Isabel Creftte, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend. en Mej. Mary Merens, werkzaam aan het Weeshuis Habaai, is tijdelijk met hare functiën belast.

De quarantaine-maatregelen, vastgesteld bij Gouvernementsbeschikking dd. 16 April 1915 No. 361, tegen den Staat Táchira, zijn buiten werking gesteld.

Aan den districtmeester van het 2de, 3de en 4de district op Aruba, M. F. Kuiperi, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Josefita Adames, Juan Altemira, Silvia Crafton, Karnanon Dewent, Antonia L. de Travaso, Pedro L. Garcia G., Albertina Henriques, Amistela S. de Henriques, Englentina Janboos, Julianea Labeate, Rafael Meijer p. e. Margarita Jansen, Petra Marconnier, Hipolito Pool, A. L. Schenk, Trummer & Co., Manuel Valdés, Anna Vroole.

Aangeteekende stukken: American Consulate, Hosecitoe Daal, A. de Lima, Lucien Felix, Bartolina Royer.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 20 Aug. 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.		—
ZOUT per vat van 180 K.G.	f	0.80
DIVIDIVI per K.G.	„	0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.40
id. per KG. 2e kw.	„	0.30
HUIDEN per K.G.	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„	0.80
WOL per K.G.	„	0.18
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.50
BEENDEREN per K.G.	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„	0.05
STROOHOEDEN (hippijapa).		
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„	3,12½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.25
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
„ 1 van 25 c.M. of minder !		

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd 6 ratten

Venezuela.

10 Aug. ll. heeft de wn. President van Venezuela, Dr. V. MARQUEZ BUSTILLOS een *Reglement voor de Missies* vastgesteld.

De algemeene administratie is den Minister van Binnenlandsche Zaken opgedragen.

Iedere Missiepost zal bestaan uit een kerk, een school, een hospitaal, en een woning voor het personeel.

Dit zal bestaan uit een Vicaris of Directeur, een eersten en tweeden Assistent en een Geneesheer. Ook kunnen drie Eerw. Zusters hier aan worden toegevoegd.

De geestelijke leiding behoort bij den Vicaris, het financiëel beheer bij den Eersten Assistent, die ook dienst zal doen als Secretaris. De Tweede Assistent zal optreden als Onderwijzer en de Geneesheer neemt ook de zorg voor de apotheek op zich. Het hospitaal wordt aan de Eerw. Zusters toevertrouwd.

Aan den Vicaris wordt verzocht, den Heer Minister van B. Z. mede deeling te willen doen van alle ontdekkingen op mineraal gebied, en de flora en fauna van onbekende streken. Hij zal het noodige materiaal voor een wetenschappelijk onderzoek verzamelen.

Hij zal ook het kadaster bijhouden en de kaart der gronden, waarop de open en bezette plaatsen moeten worden aangegeven.

Ondersoekingen doen naar andere plaatsen, geschikt tot vestiging van andere missieposten. De meest ontwikkelde Indianen in de gelegenheid stellen de betere scholen van het district te bezoeken. Het politietoezicht behoort bij de Paters.

De burgerlijke autoriteiten, wier standplaats het dichtst bij den Missiepost is gelegen, zullen alle hulp verleenen, welke gevraagd wordt.

De eerste drie jaren zijn de Indianen vrijgesteld van alle belasting of militiedienst.

De Indiaan, die dagwerk verricht, zal eerlijk betaald worden, en die gronden wil ontginnen of landerijen aanleggen zal hierin gesteund worden.

De Eerste Assistent moet, zonder daarvoor eenige vergoeding te mogen vragen alles in het werk stellen om den Indianen zooveel mogelijk ter wille te zijn.

Daartoe kan hij levensmiddelen en kleedingstukken uitdeelen en geeft van deze uitgaven verslag aan den Minister van B. Z.

Hij belast zich met den verkoop van wat over is aan vruchten, vee, enz. en na aftrek van 10 % voor het Missiefonds betaalt hij het ontvangen geld aan de eigenaars uit.

Zoolang de Indianen op het veld werken, belasten de Eerw. Zusters zich met het toezicht over de kinderen.

Verboden is elke onteerende straf, alsmede het gebruik van alcohol.

Het onderwijs is gratis, maar verplichtend.

De officiëele taal is het Spaansch, dat aan de Indianen moet onderwezen worden.

De Minister van B. Z. begint met de oprichting van Missieposten ter plaatse, waar dit het meest noodzakelijk is. De Uitvoerende Macht trede zoo spoedig mogelijk in onderhandeling om de komst van Missionarissen te bespoedigen. In de onkosten wordt volgens de Wet voorzien.

Buitenland.

De jongste revolutie in Portugal.

In het tijdschrift Nederlandsch Zeewezen schrijft W. over de jongste revolutie in Portugal, waarover in de bladen weinig vermeld is, het volgende:

In den voormiddag van den 10 Mei stoomden we de Taag op. Na eenige dagen in den mist gevaren te hebben, deed het brandende zonnetje ons prettig aan. De beide oevers met hunne heuvelrijen vertoonen een prachtigen aanblik. Op de rechteroever eerst mooie villa's

en landhuizen; voorbij den schilderachtigen ouden Moorschen toren van Belem beginnen steeds dichter de groote gebouwen zich tegen de hellingen der bergen te groepeeren. Lissabon met z'n mooie bouwwerken, afgewisseld door groene parken, geeft, van de Taag gezien, een aanblik, dien men niet gauw vergeet. Op den linkeroever vormt het witte plaatsje Almada tegen de hellingen gelegen een mooi pendant.

't Is voor ons Nederlanders met ons kil klimaat werkelijk om jaloersch te worden op Lissabon als woonstad. Mooie vergezichten en een heerlijk klimaat, terwijl regen er schaarsch is; 't zijn werkelijk dingen, waarmee wij niet verwend zijn.

De gewone ankerplaats voor de grootere koopvaardijschepen, die niet aan de kade kunnen liggen, is voor de Praçado Commerçio, het prachtige plein, dat omgeven is door regeeringsgebouwen, en bekend geworden is door den moord op den voorlaatsten koning en den kroonprins van Portugal. Door den Europeeschen oorlog was het in de scheepvaart stil; wel lagen iets hooger op de rivier en aan den linkeroever een 42-tal Duitsche koopvaardijschepen, die hier een veilige schuilplaats hadden gevonden. Dichter bij de kade lagen een viertal Portugeesche oorlogschepen ten anker, die, zooals ons later bleek, voor „á revoluçao" zeer bruikbaar waren en met hunne kanonnen, waarvan de zwaarste naar schatting 15 cM. waren, heel wat verwoesting konden aanrichten.

We begonnen spoedig onze lading kurk in te nemen, en hoewel onze verwachting van de Portugeesche stuwadoors niet groot was, werden de pakjes kurk door de signores op een dragelijke manier in het schip gestuwd. Donderdag 13 Mei stapten de signores 's nachts om half twaalf van boord met de bedoeling den volgenden dag terug te komen, en het schip af te werken. Het viel me op, dat die dag (Hemelvaartsdag) als feestdag in Portugal onbekend is. Later hoorde ik, dat deze signores, toen ze aan wal gestapt waren, onmiddellijk een geliefkoosde sport konden gaan beoefenen.

't Was een prachtige nacht van 13 op 14 Mei op de Taag; de sterren tintelden aan den helderen hemel en het weer was zacht. Ieder sliep dan ook rustig, tot we ongeveer om drie uur gewekt werden door een helsch lawaai, dat van alle kanten tot ons doordrong. Gebulder van geschut, geknetter van geweervuur en mitrailleurs en de korte knal van bommen vermengde zich met het huilen van de fluiten en sirenes der stoomschepen en sleepbooten, blaffen van honden en hoerageroep van groote volksmenigten. 't Was duidelijk, dat „a revoluçao" in vollen gang was, ernstiger dan de gewone oproertjes, die in Portugal af en toe eens voorkomen. Eigenaardig, dat den voorgaanden dag, toen we Lissabon bekeken, niets bijzonders te zien was, en 't straatleven z'n gewonen gang ging. Den geheelen nacht bleef het lawaai min of meer aanhouden, vooral het hoerageroep en geweergeknetter was geen oogenblik van de lucht. Bij het aanbreken van den dag kregen we over alles een beter overzicht; ook werd de revolutie beter georganiseerd. Meer en meer kreeg het kanongebulder nu de overhand. De oorlogsschepen waren alle bezig stoom op te stoken. Vanaf de forten werden de oorlogsschepen beschoten, die omgekeerd de stad begonnen te bombardeeren Het admiraalschip, dat weggesleept werd, lieten de sleepbooten in de steek, toen het te warm werd.

Tusschen 8 en 9 uur 's morgens was de granatenregen het dichtst. Het gelukte toen eindelijk het admiraalschip, de „S. Gabriel" onder eigen stoom, met medeneming van de meerboei, weg te komen. Echter niet, voor dat eenige granaten waren ingeslagen en de „S. Gabriel" drie groote gaten in de bakboordszijde had. Ook de overige oorlogschepen waren weggestoomd, terwijl twee torpedojagers uit de gevechtslinie gesleept werden. De oorlogsschepen, die nu de rivier op en neer stoomden, bombardeerden de stad; op verscheidene plaatsen braken branden uit in groote gebouwen, die gedeeltelijk uitbrandden, gedeeltelijk gebluscht werden. Niettegenstaande het groote aantal granaten, dat uit de stad in de rivier geschoten werd, was het resultaat niet groot, want behalve de „S. Gabriel" werd van de „Adamastor" een sloep stuk geschoten Meer schade werd door ons niet gezien— en meer geluk dan wijsheid, geloof ik —, geen neutraal schip werd geraakt. Gevaar is er voor ons niet bij, want kurk drijft. maar als de granaten voor en achter je neervallen, vind ik dit een twijfelachtig genot. Van den wal werd op de schepen met granaten geschoten waardoor mooie ronde gaten gemaakt werden.

In den loop van den dag vroeg ik aan eenige signores, die zelven de revolutionnaire sport meebeoefenden, hoe de vork precies in den steel zat. Ik kwam hierdoor tot de volgende slotsom: De socialistische partij trachtte de liberale regeering omver te werpen, en te vervangen door een regeering in haar geest. Toen de strijd tusschen de socialisten, waarbij 's morgens de vloot zich aansloot, en de liberalen, waartoe 't grootste gedeelte van het leger behoorde, in vollen gang was, vonden de royalisten dit den aangewezen toestand, om de belangen van hun partij te behartigen, en zoo mogelijk de monarchie te herstellen.

Ook de monarchisten hadden een deel van het leger op hun hand, n.l. de garde en het geheele politiecorps (pl.m. 1500 man). Na het ingrijpen der monarchisten vereenigden zich socialisten en liberalen, ziende dat de republiek gevaar begon te loopen. Daardoor werd de vloot door de artillerie-stellingen in de stad ook niet meer beschoten. Wel werd door de schepen geregeld ingegrepen in de straatgevechten op de kaden en zijstraten op de rivier, en werden eenige granaten in de melée geworpen.

Omstreeks den middag werd de Praçado Commerçio door de „Adamastor" op korten afstand gebombardeerd, waarbij de prachtige bouwwerken, waarin de ministeries gevestigd waren, ernstig beschadigd werden.

Op de Praça en in de voornaamste straten waren overal barricades opgeworpen en loopgraven gemaakt Den geheelen dag bleven de straatgevechten doorgaan en het geweeren mitrailleurvuur was niet van de lucht. Steeds reden dan ook de auto's met roodekruisvlag over de Praça do Commerçio, om in een der groote, voor hospitalen ingerichte gebouwen, hunne gewonden te lossen.

Eigenaardig was het, dat door alle oorlogsschepen het internationale sein U. S. I. ('t welk beteekent: „republikeinsch") gevoerd werd gedurende de revolutie, om aan neutrale schepen te laten zien, dat ze dezen keer de partij der republikeinen hielpen.

's Avonds om half zeven kreeg voor afwisseling de kruiser „Vasco de Gama" een ketting van de boei van het Duitsche s.s. „Cahueck" in de schroef, ging met dit schip op drift en nam later nog het Spaansche s s. „Alvado" mede; zoo dreven deze drie broederlijk de rivier af. De „Vasco de Gama" moest dan ook eenige dagen op de rivier ten anker liggen, om z'n schroef weer te klaren.

Te 7 uur marcheerde een troep van eenige duizenden republikeinen over de Praça do Commerçio, en werd onder de colonnade overvallen door royalisten met geschut- en mitrailleurvuur; we zagen ze plotseling in wanorde vluchten met een verlies aan dooden en gewonden. Gedurende den nacht van 14 op 15 Mei bleef het betrekkelijk rustig, hoewel de straatgevechten nog steeds voortduurden.

Den morgen van 15 Mei werden de gevechten weer heviger; vooral te 10 uur ongeveer bereikte het z'n hoogtepunt; kort daarna werd op verschillende groote gebouwen, waar de garde (royalistisch) zich gevestigd had, de republikeinsche vlag met daaronder de witte geheschen ten teeken van overgave. Te 11 uur had er nog een hevig gevecht plaats nabij de Praça do Commerçio, waarbij de royalisten het telegraafkantoor bestormden. In den namiddag werden de gevechten minder, tot we later maar enkele schoten meer hoorden.

Te 8 uur 's avonds hoorden we het laatste hevige gevecht. Gedurende den nacht bleef alles kalm, en den volgenden morgen (16 Mei) werd het werk hervat. Alleen bleek één regiment monarchisten zich nog te handhaven. Het liberale ministerie was vervangen door een socialistisch.

De revolutie bleek over 't geheele land gewoed te hebben; in Lissabon waren meer dan 1200 dooden, waarvan de grootste helft van de politie, en duizenden gewonden. Op de „Adamastor" werd de commandant, die erkende monarchist te zijn á bout portant door een matroos neergeschoten. Op dit schip werd ook het vorige ministerie gevangen gehouden.

Het stuwadoorspersoneel kwam 's morgens weer aan boord na dit intermezzo, en begon weer, waar ze geëindigd waren. Alleen misten we er eenigen, die gedood of gewond waren.

In den avond van den 16 Mei gingen de equipages van de oorlogsschepen aan wal op een paar man na, en lieten de schepen onbeschermd liggen. Er werd een wandeltocht gehouden door de stad met muziek voorop.... want de revolutie was immers geëindigd? Midden in de stad werden ze plotseling van verschillende kanten overvallen door de royalisten met machinegeweren, waardoor veel zeevolk buiten gevecht werd gesteld. Terzelfdertijd werden door de royalisten twee schepen, de „S. Gabriel" en een torpedojager, geënterd en de machines en kanonnen onschadelijk gemaakt; later werden ze weer verlaten. Gedurende den nacht werd ook de nieuwbenoemde minister-president vermoord In de gevechten 's avonds en den volgenden nacht werd het aantal dooden op meer dan 1000 geschat. Den 17en Mei werden niets van gevechten gemerkt; wel werd af en toe eens een schot gehoord, wat geen wonder was, daar men aan den wal iederen man, het gepeupel incluis met een karabijn zag loopen. Dus een prachtige gelegenheid om schuldeischers en medeminnaars op te ruimen.

Of de revolutie nu werkelijk afgeloopen was? We zullen het hopen, maar 't zal wel voor niet lang zijn.

's Middags van den 17en Mei vertrokken we van Lissabon; weer zag ik de mooie stad met z'n voorstad Belem en omgeving aan de boorden van de Taag liggen. Maar ik was nu niet meer jaloersch op de Portugeezen, en woonde toch maar liever ergens op de Veluwe of aan het Damrak.

De Nieuwe Troepen.

De Engelschen, zijn in de wolken over den geest en de capaciteiten van het nieuwe door Kitchener gevormde leger, waarvan reeds een groot gedeelte naar het front is overgebracht.

De vorming en oefening daarvan is, naar uit het Britsche oorlogspers-kwartier gemeld wordt, door de troepen aan het front gevolgd met de grootste belangstelling. Men was zeer benieuwd of de nieuwe soldaten bestand zouden zijn tegen de vermoeienissen van dezen oorlog en het leven in de loopgraven, dat zoo bij uitstek geschikt is om iemands kracht, uithoudingsvermogen en offervaardigheid op de proef te stellen.

Het nieuws van de komst der nieuwe eenheden was geheim gehouden. Alleen de officieren, die rechtstreeks erbij betrokken waren, wisten ervan. In het voorjaar hadden allerlei geruchten geloopen, dat die en die divisie op het oorlogstooneel was aangekomen. Maar met uitzondering van de genoemde officieren had niemand eenig vermoeden, dat gedeelten van het nieuwe leger waren gearriveerd, totdat men de versche troepen toevallig op weg tegenkwam of ontmoette in de loopgraven.

De flinke houding en de goede discipline van de nieuwe eenheden maken indruk op allen die ze zien, evenals hun degelijk militair optreden en kranig gedrag.

'n Half of een heel millioen van deze mannen (niet 'n provere honderdduizend!) en een wolkbreuk van granaat-kartetsen, brisant-granaten enz.— en het groote offensief der geallieerden aan het Westelijk front kan beginnen. Wanneer? Zoo niet tegen den Griekschen kalender (m. a. w. om en bij St. Juttemus), dan toch vermoedelijk pas over eenige maanden, in het najaar.

Bekendmaking.

De Procureur-generaal in de kolonie Curaçao brengt hierbij ter kennis van het publiek in het algemeen en van de zeevarenden in het bijzonder, dat van af Maandag, den 16n Augustus 1915, tot en met Zaterdag, den 21n d. a. v., door het Garnizoen alhier met geweren schietoefeningen zullen worden gehouden op Caracas-baai, alwaar met scherp geschoten worden zal in de richting naar zee.

Gedurende de schietoefeningen zullen roode vlaggen geheschen worden boven het hek van de Quarantaine inrichting, op het fort Beekenburg, op den seinpost bij de Caracas baai en aan het Spaansche Water

Curaçao, den 10en Augustus 1915.

De Procureur-generaal,

J. B. Gorsira.

DE HEER EN MEVROUW

H. P. Pieper - van Eps

p. p. c. a. b. S. S. „Maracaibo".

HAVEN-NIEUWS.

VAN 14 AUG. – 28 AUG.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Nickerie *	J P v d Borden	15 Aug.	New York	16 Aug.	Amsterdam
Fauna	D Kuyper	20 „	Amsterdam	21 „	New York
Maracaibo	G W Goodman	14 „	New-York	14 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	15 „	Maracaibo	16 „	La Guayra
Merida	A Johanson	18 „	La Guayra	19 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	19 „	Maracaibo	19 „	New York
Caracas	G B Terrill	19 „	New York	19 „	La Guayra
Caracas	G B Terrill	25 „	La Guayra	25 „	New York
Merida	A Johanson	25 „	Maracaibo	25 „	Maracaibo
Pr Willem I	N C v Baaren	27 „	New York	28 „	Amsterdam
Zulia	S S Morris	28 „	New-York	28 „	Maracaibo
Savoia	A Poggi	14 Aug.	Colón	14 Aug.	Génova
Legaspi	E Egasini	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Irene	G Andersson	12 „	New Port	18 „	Linham (Zwed.
Dramatist	Harris	17 „	Liverpool	17 „	Pto Colombia

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Refugio H	14 Aug.	Aruba	*Hirondelle H*	14 Aug.	Maracaibo
Estelle H	15 „	Aruba	*Virginia H*	14 „	Vela de Coro
Rosa Maria	15 „	Aruba	*CarmenFlorita*	15 „	Maracaibo
Pluma de Oro V	15 „	Vela de Coro	*Refugio H*	16 „	Aruba
MariaLeoncita	15 „	Aruba	*Rosa Maria H*	16 „	Aruba
Brion V	16 „	Maracaibo	*20 de Julio C*	17 „	Rio Hacha
Gloria V	17 „	Pto Cabello	*Estelle H*	19 „	Isla Barlov.
Carolina D	17 „	St Domingo	*MariaLeoncita*	17 „	Aruba
Virginia H	18 „	Vela de Coro	*Maracaibo*	18 „	Maracaibo
[illegible] H	18 „	Barbados	*Reinoso V*	18 „	Pto Cabello
Juan Luis H	19 „	Aruba	*Juan Luis H*	20 „	Aruba
Estrel. del Mar	19 „	Guanta	*Diana V*	20 „	Vela de Coro
Abeona H	20 „	Pto Rico	*Marina*	20 „	Maracaibo
			Maria	21 „	Maracaibo

* De S. S. wordt over enkele dagen van Colón hier teruggverwacht om daarna de reis naar Amsterdam voort te zetten.